

Sverige är inte längre ett land för östasiater!
Tobias Hübinette
(ur *Mana* 5/2004)

Ingen med östasiatisk bakgrund i allmänhet och med koreansk bakgrund i synnerhet har kunnat undgå att notera det senaste rasistiska lågvattenmärket i svensk tv – det vill säga SIBAs reklaminslag för det koreanska företaget LGs mobiltelefon där en viss ”Mr. Lee från Korea” betar sig som en östasiatisk man alltid ska bete sig enligt svenska fördomar, det vill säga nördigt och fjantigt, men framför allt infantiliserad, avmaskuliniserad och totalt avsexualiserad. Dess spegelbild är så klart den måhända ännu mer vanligt förekommande bilden av den östasiatiska kvinnan som minst lika löjlig och infantil, men framför allt som undergiven och foglig, och ännu mer som feminiserad och hypersexualiserad. Eftersom dessa två framställningar av östasiater uppenbarligen är de enda som existerar i den svenska föreställningsvärlden att döma av den senaste tidens mediainslag, ter det sig som alltmer uppenbart att Sverige inte längre är ett land för östasiater.

Vi är 50 000 här i landet som har en bakgrund i Östasien varav 10 000 är födda i Korea, och som ständigt kämpar för att passa in och få vara med i det svenska samhället. Varje gång dessa stereotyper dyker upp, och det gör de alltför ofta i alla tänkbara och otänkbara sammanhang vare sig det gäller som en dålig buskis i Hjalmar-revyn, som en rapp sketch i tv-programmet Parlamentet, som en snabbt förbipasserande scen i en Lukas Moodysson-film, eller som en korsordsillustration i morgontidningen, så dör en bit av det svenska inom oss och det blir alltmer omöjligt att känna sig hemma i detta land. Kvar finns bara en känsla av sorg och tomhet, ungefär som efter en obesvarad kärlek. Saken blir inte bättre av att minst en tredjedel av oss östasiater och definitivt den överväldigande delen av oss med koreanskt påbrå inte har kommit hit frivilligt, utan har blivit adopterade hit till Sverige som barn.

Jag är själv en av de tiotusentals som föddes i Östasien och som adopterats till Sverige, och vars hjärta blöder varje gång svenskarna vrider sig av skratt framför tv:n eller bioduken när östasiater förnedras på detta sätt. På senare år har dessutom inte bara jag utan även andra med östasiatisk bakgrund i Sverige kunnat konstatera att denna obehagliga men uppenbarligen djupt rotade underström i svensk kultur på senare år har utvecklats till ett veritabelt bombardemang i framför allt populärkulturen, och som helt enkelt är omöjligt för oss att värja sig emot. Varje dag plågas jag och många andra med mig av en strid ström av nedsättande framställningar av östasiater i stil med SIBAs reklaminslag, och varje gång är det jag och andra med mig som om och om igen porträtteras och iscensätts på detta förlöjligande sätt. Orsaken till detta går det bara att spekulera över. Möjligen har denna utveckling gått hand i hand med tabubeläggandet av den antisemitism och den rasism mot afrikaner som en gång var minst lika socialt accepterad och salongsfäbig bland svensken i gemen som rasismen mot östasiater uppenbarligen verkar vara idag – humor är ju trots allt ofta uppbyggd på ett stereotypiserande av de Andra. När den ena koloniala fantasin försvagas måste kanske en annan förstärkas för att upprätthålla den kollektiva känslan av överlägsenhet gentemot de Andra?

Det mest tragiska med dessa framställningar är dock kanske inte att de är så öppet och oförblommerat rasistiska eller att de befäster synen på östasiater som infantila och skrattretande, utan snarare att de faktiskt påverkar självbilden hos de drabbade själva. Liksom för de flesta östasiater i Sverige är dessa framställningar nämligen helt enkelt närmast de enda som finns tillhanda för mig att identifiera mig med i den praktiskt taget ”helvita” och monokulturella svenska mediala offentligheten, och följaktligen har jag liksom alltför många

andra i min situation i det närmaste internaliserat dessa bilder inom mig. Det är nämligen ett faktum att flertalet av landets östasiatiska kvinnor vare sig de invandrat eller blivit adopterade enligt SCB lever tillsammans med svenska män, och jag är övertygad om att dessa påverkats av bilden av östasiatiska män som fula eller åtminstone med ett lägre attraktionsvärde och av sig själva som tillgängliga i valet av partner. Motsatt gäller att det stora flertalet av östasiatiska män, återigen vare sig de invandrat eller blivit adopterade, lever helt utan partner och jag är likaledes övertygad om att deras situation har orsakats av en självföraktande internaliserad självbild och inte av ett frivilligt val. Detta statistiska faktum gör den östasiatiska minoriteten i Sverige absolut unik jämfört med andra invandrargrupper, och därmed blir detta ett otäckt exempel på hur rasistiska föreställningar konstruerar verkligheten och reproducerar sig själva. I Sverige är kungens vän Carl Adam "Noppe" Lewenhaupt och den firade journalisten Janne Josefsson de senaste i raden av prominenta svenska män att ingå äktenskap med en östasiatisk kvinna, och internationellt har världskändisar som Rupert Murdoch, Nicholas Cage, Oliver Stone och Woody Allen alla gjort detsamma, men vi kan väl inte ens föreställa oss det motsatta att en kvinnlig celebritet vare sig i Sverige eller i något annat västland skulle gå och gifta sig med en östasiatisk man? Bilden av östasiatiska kvinnor som ständigt tillhanda för svenska män och av östasiatiska män som fullständigt oattraktiva för svenska kvinnor som förmedlas gång på gång i den svenska populärkulturen har med andra ord förvandlats till en realitet.

Så kom ihåg att nästa gång en östasiat porträtteras på samma sätt som i SIBA-reklamen är det jag och tusentals andra med mig som förödmjukas och drabbas direkt i vår vardag, och känslan av att inte passa in och vara välkommen i Sverige växer sakta men säkert till en plågsam börda som är närmast outhärdlig att bära i takt med att dessa framställningar fortsätter att produceras och normaliseras i den svenska kulturen. Detta trots att den svenska erfarenheten av Östasien faktiskt huvudsakligen utgörs av familjerelationer – två tredjedelar av alla östasiater i landet är nämligen antingen adopterade av svenska par eller gifta med svenska män. Detta faktum borde kan man tycka ha vaccinerat mot rasism, eller åtminstone fått de svenska familjemedlemmarna att höja sina röster och reagera mot denna utveckling! Så länge dessa bilder av östasiater fortsätter att pumpas ut i den svenska offentligheten, kan jag därför inte tycka något annat än att Sverige definitivt inte längre är ett land för östasiater, och att svenskar därför bör upphöra med att fortsätta hämta barn och kvinnor för adoption och äktenskap från Östasien!

Tobias Hübinette, adopterad från Korea som forskar om svenska föreställningar om Korea och östasiater, och kan konstatera att dessa negativa framställningar har exploderat de senaste åren